

<https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.23.4>

УДК 35.078.3:615 (477)

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО
НАГЛЯДУ ЗА ЗДІЙСНЕННЯМ
ЕЛЕКТРОННОЇ РОЗДРІБНОЇ
ТОРГІВЛІ ЛІКАРСЬКИМИ
ЗАСОБАМИ**

Владислав ТЕРЕМЕЦЬКИЙ

доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник

Науково-дослідний інститут приватного
права і підприємництва імені академіка
Ф. Г. Бурчака НАПрН України (Київ)

<https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

Наталя СИМАКОВА

керівник юридичної служби

Національна музична академія України імені
П. І. Чайковського (Київ)

<https://orcid.org/0000-0002-9459-0923>

Наукова стаття присвячена проблемам правового регулювання державного нагляду за електронною роздрібною торгівлею лікарськими засобами. Вивчено праці науковців, які досліджували проблеми державного нагляду за господарською діяльністю. Розглянуто думки науковців щодо запровадження електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Проаналізовано наукові статті, присвячені особливостям державного нагляду за фармацевтичною діяльністю, а також повноваженням Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Висновки дослідження ґрунтуються на нормах законодавчих і підзаконних актів, які регулюють державний нагляд за здійсненням господарської діяльності та обігом лікарських засобів в Україні. Визначено підстави для зупинення або анулювання ліцензій на здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Встановлено випадки притягнення до адміністративної відповідаль-

UDC 35.078.3:615 (477)

**LEGAL PRINCIPLES OF STATE
SUPERVISION OVER ELECTRONIC
RETAIL TRADE OF MEDICINAL
PRODUCTS**

Teremetskyi, Vladyslav

D. Scin. Law, Professor, Leading research
scientist

Academician F.H. Burchak Scientific Research
Institute of Private Law and Entrepreneurship
of the NALS of Ukraine (Kyiv)

Simakova, Natalya

head of the legal service

National Music Academy of Ukraine named
after P.I. Tchaikovsky (Kyiv)

The scientific article is focused on the problems of legal regulation of state supervision over electronic retail trade of medicinal products. The authors have studied the works of scholars who studied the problems of state supervision over economic activity. The opinions of scholars regarding the introduction of electronic retail trade of medicinal products have been considered. The authors have analyzed scientific articles focused on the peculiarities of state supervision over pharmaceutical activity, as well as the powers of the State Service for Medicinal Products and Drug Control.

The conclusions of the research are based on the norms of legislative acts and by-laws, which regulate state supervision over economic activity and circulation of medicinal products in Ukraine. The grounds for the suspension or cancellation of licenses for electronic retail trade of medicinal products have been determined. Cases of bringing to administrative liability for offenses committed during electronic

ності за правопорушення, вчинені під час електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Запропоновано авторське визначення державного нагляду за дотриманням законодавства про обіг лікарських засобів. Визначено специфіку державного нагляду за здійсненням електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Стверджено, що особливий предмет нагляду під час здійснення цього виду господарювання становить наявність у аптечної мережі ліцензії на електронну роздрібну торгівлю лікарськими засобами, надання споживачам передбаченого законодавством обсягу інформації про лікарські засоби, дотримання умов зберігання лікарського засобу під час доставки. Зроблено висновок, що працівники Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками повинні мати як фармацевтичні, так і юридичні знання, що стосуються регулювання обігу лікарських засобів та захисту прав споживачів.

Ключові слова: роздрібна торгівля, електронна торгівля, дистанційна торгівля, лікарський засіб, державний нагляд.

Державний нагляд за господарською діяльністю є одним із механізмів державного регулювання підприємництва у різних галузях економіки. Державний нагляд у сфері обігу лікарських засобів покликаний забезпечити доступ громадян до якісних і безпечних лікарських засобів. Одним із різновидів фармацевтичної діяльності є електронна роздрібна торгівля лікарськими засобами. Можливість здійснювати зазначений вид господарської діяльності лише нещодавно закріплена у законодавстві. Саме тому вивчення особливостей державного нагляду за електронною роздрібною торгівлею лікарськими засобами характеризується актуальністю.

Проблеми державного нагляду у різних галузях економіки та особливості державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів відображені у працях сучасних дослідників. Так, О. Г. Стрельченко розглянув контроль як засіб забезпечення законності у сфері охорони здоров'я [1, с. 66–72]. С. В. Сарана і П. П. Нога охарактеризували систему державного контролю якості лікарських засобів в Україні [2, с. 82–88]. О. М. Шевчук дослідив специфіку державного контролю за законним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів [3, с. 115–119]. О. С. Ховпун з'ясував відмінності між державним контролем і державним наглядом у фармацевтичній сфері [4, с. 239–249], а також визначив особливості правового регулювання державного нагляду у сфері роздрібною торгівлі лікарськими засобами [5, с. 125–131]. С. В. Васильєв і В. В. Лазарєв розкрили специфіку державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів [6, с. 55–58]. Перелічені наукові дослідження дозволили встановити особливості державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів.

Зауважимо, що деякі наукові праці висвітлюють специфіку електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами або ж особливості діяльності Державної служби з лікарських

retail trade of medicinal products have been established.

The authors have offered own definition of state supervision over the compliance with the legislation on the circulation of medicinal products. The specifics of state supervision over electronic retail trade of medicinal products have been determined. It has been asserted that the special subject matter of supervision during the implementation of this type of business is the pharmacy network's license for the electronic retail trade of medicinal products, providing consumers with the amount of information on medicinal products prescribed by law, compliance with the conditions of storing the medicinal products during the delivery. It has been concluded that the employees of the State Service for Medicinal Products and Drug Control should have both pharmaceutical and legal knowledge related to the regulation of medicinal products circulation and the protection of consumers rights.

Keywords: retail trade, electronic trade, distance selling, medicinal product, state supervision.

засобів та контролю за наркотиками (далі – Держлікслужби). Зокрема, І. С. Демченко вивчала проблеми дистанційної торгівлі лікарськими засобами в Україні [7, с. 99–104]. В. А. Волков досліджував правові основи діяльності цієї служби [8, с. 115–120]. О. Г. Стрельченко схарактеризувала особливості притягнення порушників фармацевтичного законодавства до адміністративної відповідальності [9, с. 179–183]. В. І. Теремецький і О. С. Ховпун розкрили проблемні питання наближення вітчизняної фармації до стандартів, прийнятих у ЄС щодо обігу лікарських засобів [10]. Зазначені наукові праці дозволили виявити специфіку державного нагляду за електронною роздрібною торгівлею лікарськими засобами.

Метою наукового дослідження є визначення особливостей правового регулювання державного нагляду за здійсненням електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Державний нагляд за провадженням електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами здійснюється відповідно до законодавчих і підзаконних актів України. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 877-V) державний нагляд (контроль) – це діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади АР Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища [11]. Наведене визначення поширюється на всі випадки державного контролю у будь-якій галузі економіки України, в тому числі у сфері обігу лікарських засобів.

Вітчизняні науковці приділили увагу проблемам державного контролю за сферою обігу лікарських засобів. Так, О. Г. Стрельченко стверджує, що державний контроль у сфері охорони здоров'я включає державний санітарно-епідеміологічний нагляд, контроль якості лікарських засобів, контроль за наркотиками, а також контроль за дотриманням санітарного законодавства підприємствами, установами та організаціями [1, с. 71]. Отже, державний контроль якості лікарських засобів є одним із напрямів державного контролю у сфері охорони здоров'я. С. В. Сарана та П. П. Нога наголошують, що державний контроль якості лікарських засобів є складною багатоелементною системою, яка полягає у забезпеченні якості ліків, які реалізуються населенню через аптечну мережу [2, с. 84]. Варто погодитися з дослідниками у тому, що органи влади під час державного контролю якості лікарських засобів можуть використовувати різні способи і засоби для перевірки дотримання законодавства. О. М. Шевчук звертає увагу на те, що державний нагляд за наркотиками включає також і контроль за продажем лікарських засобів, які містять наркотичні речовини [3, с. 117]. Отже, існує теоретичне і законодавче підґрунтя для державного контролю у сфері охорони здоров'я та обігу лікарських засобів.

О. С. Ховпун пропонує власне визначення державного нагляду у фармацевтичній сфері. Дослідник вважає, що цей різновид нагляду складає сукупність дій та заходів, спрямованих на спостереження та збір інформації про відповідність вимогам законодавства діяльності суб'єктів підприємництва у сфері обігу лікарських засобів [4, с. 247]. Слід зазначити, що сутність будь-якого нагляду полягає у визначенні відповідності вимогам законів певної господарської діяльності.

С. В. Васильєв і В. В. Лазарєв визначають особливості здійснення державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів. Специфіка державного контролю у сфері фармації полягає в наявності спеціального об'єкта контролю, тобто лікарських засобів, процесу їхнього виробництва та реалізації. Наступною особливістю є потреба у спеціальних фармацевтичних знаннях у посадових осіб органу влади, які будуть здійснювати заходи контролю [6, с. 58]. Звичайно, що специфіка господарювання у різних галузях економіки зумовлює також і особливості державного нагляду за певною діяльністю.

Господарська діяльність з реалізації лікарських засобів характеризується певною специфікою. Визначення роздрібною торгівлі лікарськими засобами міститься в Ліцензійних

умовах провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (далі – Ліцензійні умови). Відповідно до абз. 29 п. 3 Ліцензійних умов роздрібна торгівля лікарськими засобами – це діяльність з придбання, зберігання та продажу готових ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки, через аптеку та її структурні підрозділи безпосередньо громадянам для особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу [12]. Особливості торгівельної діяльності на ринку лікарських засобів обумовлюють також і специфіку державного нагляду у цій сфері підприємництва.

О. С. Ховпун стверджує, що особливості державного нагляду у сфері роздрібною торгівлі лікарськими засобами полягають у специфічному предметі такого нагляду. Посадові особи контролюючого органу повинні встановити відповідність аптеки ліцензійним умовам щодо роздрібною торгівлі лікарськими засобами, а також перевірити якість лікарських засобів. При цьому контроль якості лікарського засобу потребує відбору зразків продукції для проведення лабораторних досліджень. Також дослідник зазначає, що проведення контрольного заходу потребує спеціальних знань не тільки у сфері юриспруденції, але також і в сфері фармації [5, с. 129]. Наведені особливості цілком відображають специфіку державного нагляду у сфері роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Водночас електронна роздрібна торгівля лікарськими засобами має свої особливості, що пов'язано з характером цієї господарської діяльності.

Згідно з абз. 13 п. 3 Ліцензійних умов електронна роздрібна торгівля лікарськими засобами – це роздрібна торгівля лікарськими засобами з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем дистанційним способом, яка включає прийом, комплектування, зберігання, доставку замовлень на лікарські засоби та відпуск лікарських засобів кінцевим споживачам [12]. Отже, ключовою характеристикою електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами є використання під час торгівлі інформаційно-телекомунікаційних систем. Торгівля здійснюється дистанційним способом за допомогою мережі Інтернет. Контакт між споживачем та провізором здійснюється за допомогою веб-сайту аптечної мережі. Досліджуючи правове регулювання дистанційної торгівлі лікарськими засобами, І. С. Демченко звертає увагу на те, що виходячи з норм законодавства, залишається незрозумілим, чи є дистанційна торгівля самостійним видом фармацевтичної діяльності, чи різновидом роздрібною торгівлі лікарськими засобами [7, с. 100]. Розмежування цих видів господарської діяльності може мати значення для їх ліцензування та здійснення державного контролю за дотриманням ліцензійних вимог.

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про лікарські засоби» встановлені вимоги щодо надання фармацевтом консультацій споживачу на веб-сайті аптечної мережі, яка здійснює дистанційну торгівлю лікарськими засобами. Встановлені вимоги до забезпечення якості замовленого лікарського засобу під час його транспортування, повідомлення про вартість доставки ліків. Зазначена норма законодавства встановлює перелік лікарських засобів, які не підлягають дистанційному продажу [13]. Отже, законодавство встановлює гарантії прав споживачів лікарських засобів під час дистанційної торгівлі. Також передбачені умови для збереження якості лікарського засобу під час його перевезення. Також повинні дотримуватися інші вимоги, встановлені для роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Законодавчі та підзаконні акти встановлюють умови здійснення роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Відповідно до ст. ст. 9, 13, 14 і 15 Закону України «Про захист прав споживачів» передбачені права споживача на належну якість та безпеку продукції, на інформацію про продукцію, особливі умови у разі укладення договору на відстані. Зокрема, передбачено надання інформації про основні характеристики товару перед укладенням договору на відстані, ціну продукції та вартість її доставки [14]. Вимоги законодавства про захист прав споживачів також повинні бути виконані під час електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Державний нагляд за дотриманням законодавства у різних галузях економіки здійснюють спеціально уповноважені органи влади. У Законі України «Про лікарські засоби» відсутня

окрема норма, яка б регулювала специфіку державного нагляду за господарською діяльністю на ринку лікарських засобів. Відповідно до Положення про Державну службу з лікарських засобів та контролю за наркотиками (далі – Держлікслужба) функції державного нагляду за якістю і безпекою лікарських засобів здійснює саме цей контролюючий орган. Повноваження посадових осіб Держлікслужби охоплюють контроль за дотриманням ліцензійних умов фармацевтичної діяльності, відбір зразків лікарських засобів для перевірки їх якості, складання протоколів про адміністративні правопорушення та інші [15]. Названі повноваження ґрунтуються на нормах Закону № 877-V.

Зауважимо, що порядок здійснення таких заходів державного нагляду, як планові та позапланові перевірки регулюється Законом № 877-V. Отже, проводити такі перевірки аптечних мереж працівники Держлікслужби повинні відповідно до норм Закону № 877-V. Згідно з ч. 1 ст. 5 Закону № 877-V планові перевірки здійснюються відповідно до річних планів, що затверджуються Держлікслужбою не пізніше 1 грудня року, що передує плановому. У ст. 6 Закону № 877-V встановлені підстави для проведення позапланових перевірок аптечних мереж, які здійснюють електронну роздрібну торгівлю лікарськими засобами [11]. Під час проведення передбачених законодавством планових заходів контролю можуть бути виявлені порушення ліцензійних умов електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Окремі зі встановлених порушень можуть бути кваліфіковані як адміністративні правопорушення за статтями КУпАП. Також скарги громадян на доставку неякісних лікарських засобів, які вони замовляли на веб-сайті аптечної мережі, можуть стати підставою для проведення позапланової перевірки аптеки Держлікслужбою. Працівник однієї аптечної мережі може подати скаргу на недостатнє наповнення інформацією веб-сайту для дистанційного продажу лікарських засобів у аптеки – конкурента з метою привернути увагу контролюючого органу до правопорушень конкурентів.

Привертає увагу, що у Положенні про Держлікслужбу немає згадок про проведення планових і позапланових перевірок аптечних мереж інспекторами Держлікслужби. Слід зазначити, що згідно з пп. 28 п. 4 Положення про Держлікслужбу працівники цього контролюючого органу здійснюють інші повноваження, визначені законом [15]. Наведене формулювання має загальний характер та потребує уточнення.

Н. В. Волков зазначає, що правову основу для діяльності Держлікслужби складає система законодавчих і підзаконних актів, які регулюють повноваження працівників цієї служби у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів [8, с. 117]. Досліджуючи правову основу для діяльності цієї служби, слід підкреслити, що норми Положення про Держлікслужбу не повинні суперечити положенням Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

О. Г. Стрельченко зауважує, що право складати протоколи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням порядку реалізації лікарських засобів, надано саме працівникам Держлікслужби [9, с. 181]. Дійсно, адміністративна відповідальність за порушення порядку реалізації лікарських засобів встановлена у ст. 42-4 КУпАП. Зокрема, у ч. 3 ст. 42-4 КУпАП передбачена відповідальність за електронний дистанційний продаж лікарських засобів особі, яка не досягла 14 років. А згідно зі ст. 255 КУпАП право складати протоколи про вчинення цих правопорушень належить як працівникам Національної поліції, так і посадовим особам Держлікслужби. Крім того, інспектори Держлікслужби мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 164 КУпАП, пов'язані з порушенням ліцензійних умов фармацевтичної діяльності [16]. Порушення ліцензійних умов електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами також можуть бути кваліфіковані за ст. 164 КУпАП. Відповідно до п. 7 Ліцензійних умов здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами обумовлено наявністю відповідної ліцензії. Цілком можливий випадок, коли аптека має ліцензію на роздрібну реалізацію лікарських засобів, а дистанційну торгівлю здійснює без отримання ліцензії. Подібні порушення ліцензійних вимог господарювання також можуть бути кваліфіковані за ст. 164 КУпАП. Отже, працівники Держлікслужби у разі виявлення порушень умов продажу рецептурних лікарських засобів або

ліцензійних вимог електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами мають право розпочати процедуру притягнення винуватців до адміністративної відповідальності.

Відповідно до пп. 6 і пп. 10 п. 4 Положення про Держлікслужбу до повноважень цього органу влади належить видача ліцензій на роздрібну торгівлю лікарськими засобами та контроль за дотриманням суб'єктами господарювання ліцензійних умов [15]. У ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» встановлені підстави для прийняття рішень про зупинення дії ліцензії або її анулювання [17]. Зокрема, підставою для зупинення дії ліцензії є невиконання аптекою розпорядження Держлікслужби про усунення виявлених порушень ліцензійних умов електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами. Однією з підстав для анулювання ліцензії може бути повторне порушення аптекою ліцензійних умов електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами. Отже, одним із результатів проведення заходів державного нагляду за дотриманням ліцензійних умов електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами може стати зупинення або анулювання ліцензії на цей вид господарської діяльності.

Зауважимо, що ані Закон України «Про лікарські засоби», ані Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» не встановлюють штрафних санкцій до юридичних осіб за порушення ліцензійних умов господарської діяльності. Отже, жодних штрафів до аптечних мереж, які порушують ліцензійні умови електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами, не може бути застосовано.

Можна припускати випадок, коли у разі дистанційного придбання неякісного лікарського засобу громадянин звернеться зі скаргою до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба). Згідно зі ст. 26 Закону України «Про захист прав споживачів» передбачено створення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів [14]. Положення про Держпродспоживслужбу затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 року. Згідно з пп. 6 п. 4 вказаного Положення інспектори цього контролюючого органу перевіряють додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил торгівлі та надання послуг [18]. На підставі норм законодавства про захист прав споживачів можна зробити висновок, що теоретично перевірка якості лікарських засобів та дотримання правил дистанційної торгівлі лікарськими засобами може належати до компетенції Держпродспоживслужби. Але працівники цього контролюючого органу не мають фармацевтичної освіти, органом ліцензування для аптек є саме Держлікслужба, яка має спеціалізовані лабораторії для перевірки якості лікарських засобів. Тому вважаємо, що будь-які порушення прав споживачів при реалізації лікарських засобів варто розглядати як порушення ліцензійних умов фармацевтичної діяльності. Перевіряти скарги щодо порушення прав споживача під час дистанційної торгівлі лікарськими засобами повинні саме працівники Держлікслужби.

Вивчення результатів наукових досліджень, положень окремих законодавчих і підзаконних актів у досліджуваній сфері дозволяє зробити такі висновки.

Державний нагляд за дотриманням законодавства про обіг лікарських засобів – це діяльність Держлікслужби, яка здійснюється в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства виробниками лікарських засобів та аптеками, дотримання ними ліцензійних умов здійснення фармацевтичної діяльності.

Специфіка державного нагляду за електронною роздрібною торгівлею лікарськими засобами полягає в наступному:

1. Особливий предмет нагляду: наявність в аптечній мережі ліцензії саме на здійснення електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами, надання споживачам передбаченого законодавством обсягу інформації про лікарські засоби, дотримання умов зберігання лікарського засобу під час доставки.

2. Порушення законодавства під час електронної роздрібної торгівлі лікарськими засобами можуть полягати у:

- дистанційному продажі лікарських засобів аптекою без оформлення необхідної ліцензії;
- дистанційній реалізації рецептурних, сильнодіючих, отруйних лікарських засобів;
- дистанційному продажі лікарського засобу особі, яка не досягла 14 років;
- відсутності необхідної інформації на веб-сайті аптечної мережі, яка має право на здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами;
- електронному продажі неякісного або небезпечного лікарського засобу.

3. Потреба у спеціальних фармацевтичних та юридичних знаннях для працівників Держлікслужби. Зокрема, обізнаність у законодавстві про захист прав споживачів.

4. Здійснення заходів державного нагляду відповідно до законодавства України.

Перспективи подальших наукових досліджень особливостей державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів можуть стосуватися розробки пропозицій щодо вдосконалення законодавства про здійснення державного нагляду за фармацевтичною діяльністю.

Посилання:

1. Стрельченко О. Г. Контроль як засіб забезпечення законності у сфері охорони здоров'я. Адміністративне право і процес. 2012. № 2 (2). С. 66–72.
2. Сарана С. В., Нога П. П. Система державного контролю якості лікарських засобів в Україні. Правничий вісник Університету «КРОК». 2018. № 33. С. 82–88.
3. Шевчук О. М. Мета та завдання державного контролю за законним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 2. С. 115–119.
4. Ховпун О. С. Державний контроль і державний нагляд у фармацевтичній сфері: проблеми розмежування. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. № 2 (89). С. 239–249.
5. Ховпун О. С. Правове регулювання державного нагляду у сфері роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Юридичний вісник. 2020. № 1. С. 125–131.
6. Васильев С. В., Лазарев В. В. Специфіка державного нагляду у сфері обігу лікарських засобів. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С. 55–58.
7. Демченко І. С. Дистанційна торгівля лікарськими засобами в Україні. Часопис Київського університету права. 2021. № 4. С. 99–104.
8. Волков В. А. Правові основи діяльності Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 1. С. 115–120.
9. Стрельченко О. Г. Доктринальна характеристика адміністративної відповідальності за порушення норм (правил) у сфері обігу лікарських засобів. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3. С. 179–183.
10. Теремецький В. І., Ховпун О. С. Стан правового регулювання фармацевтичних відносин в Україні: вітчизняні реалії та зарубіжний досвід. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 76. С. 25–33.
11. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> (дата звернення: 30 червня 2023 року)
12. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів : постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF#top> (дата звернення: 30 червня 2023 року)
13. Про лікарські засоби : Закон України від 04.04.1996 № 123/96-ВР. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр> (дата звернення: 30 червня 2023 року)
14. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/find?text> (дата звернення: 30 червня 2023 року)
15. Про затвердження Положення про Державну службу з лікарських засобів та контролю за наркотиками : постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 647. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-вр> (дата звернення: 30 червня 2023 року)
16. Кодекс про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#top> (дата звернення: 30 червня 2023 року)

17. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 30 червня 2023 року)

18. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-top> (дата звернення: 30 червня 2023 року)

Статтю було подано	30.06.2023	The article was submitted
Статтю було доопрацьовано	05.07.2023	The article was revised
Статтю було прийнято	15.07.2023	The article was accepted